

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armătorele Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augustfeld & Emerich Lesner.
Walter Schalek. Rudolf Mosso.
A. Oppella Nachf. Anton Oppelk.
In Brașov: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumer la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgului Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 257.

Brașov, Sâmbătă 20 Noemvre (2 Decemvre).

1899.

Validitatea limbei statului.

Numai de curând ministrul președinte Szell, interpelat fiind privitor la politica sa de naționalitate, a făcut cunoscuta sa declarațiune dîcînd, că „cetățenilor de diferite limbi le este „reservată și cu privire la limbă egala îndreptățire și că există și excepțiunile legale așa cum ele rezultă din unitatea statului și din cerințele practice ale administrațiunii publice“.

Cuvintele acestea ale ministrului președinte au fost interpretate de către unul din organele de frunte ale guvernului în sensul, că d-l Szell urmărește o politică, care ar lua în considerațiune pretensiunile echitabile de limbă și ar fi departe a suprima cu forța orice particularitate etnografică.

La rîndul nostru am pus întrebarea: se ne dovedește această fôie, care dispozițiune de drept de limbă, fiă cât de neînsemnat, prevădută în legea de naționalitate esistentă, este păzită și respectată ađi nedisputat și neîmpiedecat de către organele publice; se ne dovedește mai departe, care încercare de a manifesta particularitatea noastră etnică pe terenul politic, nu a fost suprimată cu forța?

Am mai arătat într'unul din numerii ultimii ai fôiei noastre, cum un deputat guvernamental sas, devotat aderent al ministrului-președinte, se plînge în alt organ al guvernului, că astăđi funcționarilor publicii li-se atribue ca merit necunoscerea limbei populațiunii nemaghiare. Am đis, că acesta nu este numai lucru întemplantor, că este metod și sistem și ca esplicare am afirmat, că până și în administrațiunea justiției se urmăresc un sistem, care țintesc de-a dreptul la stîrpirea totală a întrebunțării limbilor nemaghiare, chiar și în sferele cele mai de jos, în care această administrațiune intră în contact direct cu poporul.

Astăđi ni se dă ocaziune de a aduce o dovadă flagrantă pentru această afirmare.

Am avut privilegiul de multe ori să accentuăm, că legea de naționalitate a fost și este numai o etichetă menită a amăgi lumea și mai ales străinătatea despre pretinsa libertate largă, ce ar exista în Ungaria pentru toți cetățenii fără deosebire de naționalitate, dér, că în realitate așa numita politică de naționalitate se face „ex presidio“ pe cale clandestină și că directiva și scopul ei nu este decât cutropirea totală a oricărui drept de limbă rezervat în legea poreclită pentru egala îndreptățire a naționalităților.

Devisa este „validitatea limbei oficiale a statului.“ Pentru această validitate deplină a limbei maghiare, care e declarată de un interes de căpetenie al statului, se lucrează sistematic de decii de ani, mai ales pe terenul justiției. Există un control strict și minuțios în privința acesteia, care obligă d. e. pe președinții tribunalelor de a raporta regulat la

începutul fiă-cărui an despre progresele făcute în direcțiunea acelei validități. An de an președinții de tablă (Curți de apel) esaminează aceste raporte și dau avisuri și avertismente subordinaților lor îndată-ce vîd, că într'o privință séu alta nu se corespunde „pe deplin“ marelui interes de a-se stîrpi, cum am đis, întrebunțarea limbilor nemaghiare chiar și în sferele cele mai de jos, unde administrațiunea justiției intră în contact direct cu poporul.

Suntem în pozițiune de a publica ađi mai jos cuprinsul unui astfel de act, ce emană dela unul din președinții de tablă regescă și care este o ilustrațiune cum nu se pôte mai elocuentă a timpului și a modului, cum se înțelege chiar din aceea parte, care în prima liniă este chîmămată a veghia asupra celei mai rigoroase și conștiințioase executări a legilor, respectarea dreptului de limbă, „reservat“ popórelor nemaghiare. Direcțiunea și tendința, ce resulfă din acest act, nu ne sunt nouă. Le vedem mai mult séu mai puțin accentuate în toate actele și decisiunile ómenilor incredințați cu conducerea și administrațiunea justiției. Cu toate acestea el ne oferă icóna fidelă a metodei și a sistemului, ce se practică sub deviza validității limbei statului. Și de aceea relevarea lui în public ni-se pare nu numai la loc, dér chiar necesară pentru a lámuri fondul acelei acțiuni, ce se numesc politica de naționalitate a guvernelor unguresci. Nepreocupatul cetitor, care cunoșce cât de puțin mersul lucrurilor în statul acesta, va sci să-și facă conclusiunile sale din cuprinsul rescriptului presidial din cesiune. Totuși va fi de lipsă, credem, să revenim mai pe larg asupra însemnătății sale din toate punctele de vedere.

Lăsăm să urmeze acum circulara presidială. despre care am vorbit mai sus, adresată președinților de tribunale de către unul din președinții de Tablă regescă. El este datat dela finea lunei lui Februarie 1899 și este de următorul cuprins:

Cuprinsul raportului de sub N-rul presidial... în cauza validității limbei oficiale a statului, iliau la cunoscință; de-odată însă Vê provoc, pe baza înaltului rescript al d-lui ministru de justițiă de dtto 20 Ianuarie anul curent Nr. 4807—99 III a., să aveți în vedere și mai departe interesul de stat de primul rang al deplinei validități a limbei maghiare pe teritoriul tribunalelor de sub inspecțiunea D-Vóstre și despre progresul esperiat pe acest teren relativ la procederea înmînuătorilor comunali (községi kézbesítők) se binevoit a-mi raporta la începutul anului viitor până în 15 Ianuarie.

Pe teritoriul tribunalelor... se ivesce chiar și acum adese-ori cazul, că deși blanchetele prescise în afaceri de ereditate pentru constatările casurilor de mórte și pentru inventarii sunt redigiate în limba oficială a statului, totuși rapórtel privitoare la acestea nu sunt redactate și înaintate în limba oficială a statului. Interesul de stat

de primul rang al deplinei validități a limbei maghiare, dér și interesul bine priceput al publicului, ce-și caută dreptul, pretinde, ca astfel de casuri, — cari întârdie resolvarea cauzei și adese-ori o îngreunază prea mult — se nu se mai întempele pe viitor.

Considerând, dér, că stăm față cu o praxă deja mai vechiă, Vê rog să binevoit a îndruma în mod corespunđător judecatoriile incredințate inspecțiunii D-Vóstré ca cu privilegiul casurilor, ce se ivesc, să facă atent mai întăiu cu tact pe organul, care ia inventarul, séu face raportul, ca în viitor să folosescă limba statului, și decă același organ nici în timpul după primirea avertisării nu-o va folosi (limba statului), atunci raportul și adnezele lui, pe lângă fixarea unui termen inclusiv, să i-se retrimită cu provocarea de a-le așterne în limba oficială a statului și cu avertisarea, că decă în viitor nu va face raportul în limba oficială a statului, acesta nu va fi primit, și se va considera, ca și când nici n'ar fi fost înaintat, ér în urmare, pentru neglijierea înmănuării, se va pedepsi cu amendă corespunđătoare.

Așa cred, că procederea această nu e lipsită de echitatea recerută și va și conduce la scop, precum a și avut rezultat la una din judecatoriile de cerc; căci deja ađi în al 27-lea an al înființării judecatoriilor regesci, se pôte aștepta dóră, ca limba statului să se valideze în întreaga țéră, corespunđător intențiunii înaltului guvern.

Obvine mai departe, că părți private nu numai în afaceri penale de interes comun, ci anumit și în alte afaceri de cărti funduare nu folosesc limba oficială a statului. Este o problemă patriotică a D-Vóstré de-a nisui cu tact, să înceteze și acesta, și Vê rog, ca și aici să Vê dați silința a influința cu tact corespunđător, căci de nu vom lua măsurile corespunđătoare pentru ajungerea scopului, ci vom ignora mereu desconsiderarea limbei statului, atunci nici nu-l vom pute ajunge.

Din raportul de sub Nr... din 1898, al senatului civil al Tablei reg... am luat mai departe spre soire, că la procesele ordinare, înaintate de către tribunalele regesci, se dá adesea cazul, că la singuraticele acte procesuale, documente mai însemnate și adese-ori voluminoase, ce sunt a-se lua în considerare la judecarea cauzei, sunt alăturate în limba străină, mai ales valahă, fără ca să fiă alăturată traducerea lor autentică maghiară, din care cauză apoi, pentru-ca documentul să fiă tradus în limba maghiară prin tálmaciú jurat, actele trebuie să se retrimită respectivelor tribunale reg. cu decisi, ceea-ce de-o parte cauzăză tablei reg. muncă superfluă, ér de altă parte resolvarea grabnică a cauzelor o întârdie în detrimentul publicului, ce-și caută dreptul.

Este adevérat, ee-i drept, că în sensul punctului d) din § 6 art. de lege IV: 1869 s'a enunțat, că paragraful 13 al art. de leg. XLIV: 1868, după care limba oficială a tuturor judecatoriilor numite de guvern este exclusiv limba maghiară, și de aici înainte se referă numai la judecatoriile mai înalte; însă după părerea mea, enunțarea această s'a întemplant cu considerare la stările de atunci și a putut avé valóre numai până când au existat tribunalele judefene și orășenesci și judecatoriile singulare; și considerând, că art. de lege IV: 1869 enunță, că justițiia se separă de administrațiune și că pe juđii

cari aduc sentințe îi numesc Regele, numai pentru a-se delătura îndoiala a fost necesară enunțarea, că § 13 din art. leg. XLIV: 1868 se referă și mai departe numai la judecatoriile mai înalte, de-órece pe atunci au rămas încă în ființă și mai departe judecatoriile de prima instanță în starea și organizațiunea lor de mai înainte, — așa-dér dispozițiunea amintită a §-lui 6 din art. leg. IV: 1869 pôte fi considerată ca avénd caracter numai provisor, care și-a perdit valórea dela sine de-odată cu intrarea în vigóre a art. lege XXXI: 1871 despre organizațiunea judecatoriilor reg. de prima instanță.

Pe cât sciu, numita dispozițiune a legii tot-déuna a fost astfel înțeleasă de guvernul statului. Afu prin urmare sosit timpul, și mă simt îndemnat a provoca confidential pe d-nii președinți de tribunale, să bine-voescă a influința într'acolo, ca validitatea cu tact și gradat a limbei maghiare să se garanteze pe deplin și în procesele ordinare, spre care scop cel puțin cele mai însemnate din documentele anexate proceselor ordinare în limbă nemaghiară, să fiă alăturate în traducere maghiară, pregătită prin tálmaciul jurat al judecatoriei de prima instanță.

Din Austria.

Crisa continuă. Ea n'a făcut nici un pas înainte spre rezolvare. Alaltăeri se răspândise prin cercurile parlamentare soirea, că contele Clary și-a dat dimisia. Soirea o adusesse mai întăiu ediția de alaltăeri séra a lui „Reichswehr“. Ea însă nu s'a confirmat.

Tratările între guvernul Clary și Cehii continuă. Alaltăeri đia întrégă ministrul președinte Clary și ministrul de interne Koerber au avut conferențe cu Falffy și cu Engel, precum și cu alți membri ai clubului ceh. Tratările s'au continuat și alaltăeri séra.

La totă întemplantarea este foarte problematică cesiunea, decă aceste tratări vor avé rezultat favorabil. Din totul apare, că Cehii și partida poporală catolică țințesc la rēsturnarea lui Clary. Monarchul însă îl susține pe acesta. Cehii sunt convinși despre această, ei însă totuși continuă tratările, căci cât vor dura ele, ei pot să obstrueze în parlament, și speréază, că puténd să împiedece primirea proiectelor pactului, a cvotei și provisorului de budget, Clary în fine totuși va trebui să se plece, or să plece.

Pe când după culise se tratéază astfel, pe atunci în cameră obstrucțiunea continuă. Cehii ocupă ședințele cu fel și fel de propuneri.

Intr'aceea o telegramă cu data de 29 Noemvre n. din Viena anunță, că drepta parlamentară ar fi aplecată să trateze cu stânga, cu învoirea guvernului, însă fără de conlucrarea lui. Alaltăeri séra a fost prima consultare de felul acesta, la care din partea dreptei a participat Bilinski, ér din partea stângei Dr. Funke. Pe eri se aștepta a doua consfătuire între conducători de ai drepte și stângei parlamentare. Obiectul consfătuirilor fu mai ales cesiunea limbei și activitatea normală a parlamentului. Nu se așteptă însă vre-un rezultat óre-care dela aceste consultări.

*

„Narodni Listy“ vorbini despre ședința din urmă a comitetului executiv al dreptei și următoarele amănunte:!

Punctul principal al desfaterii a fost discutarea cestiunii, dacă să sprijinim drăpă pe Cehi în lupta lor, și dacă de, în ce chip? A doua cestiune a fost: Trebuie să fie susținută și mai departe drăpă parlamentară? La amândouă cestiunile toți oratorii au răspuns afirmativ, deși unii cu o rezerve. Contele Palfy a provocat partidele necehice, să sprijinască pretențiunile Cehilor. Prințul Schwarzenberg a desfășurat, ca marii proprietari cehi conservativi trebuie să observe față de guvernul Clary atitudine opozițională, parte pentru că a retras ordonanțele de limbă, parte pentru aceea, că guvernul actual usăză de factorul cel mai înalt al legislației, cum Baden și Thun nici-odată nu au făcut-o. Kathrein, președintele partidei populare catolice, a făcut atent comitetul, că obstrucția Cehilor amenință existența dreptei. Față de acesta Dr. Stranzky a accentuat necesitatea opoziției energice a Cehilor, căci altfel alegătorii cehi n'ar tolera, ca deputații lor să mai rămână în sinul dreptei. Conte Dzieduszycki dăce, că e o necesitate de stat, ca drăpă să fie susținută, er deputatul polon Kozlovski a declarat, că Cehii trebuie sprijiniți, deoarece fără de ei drăpă din parlament nu pôte fi susținută.

Războiul din Africa sudică.

De pe câmpul de război din Natal nici aci n'aveam știri mai nouă. Cablul din Africa sudică e rupt și acum, din care cauză nici nu pot fi trimise știri autentice.

O telegramă cu data de 29 Noembrie din Berlin aduce însă știrea, care pôte fi numită apröpe senzațională, în care se dăce, că vestile despre retragerea lui Joubert spre Ladysmith sunt produsul fantasiei unor öneni agreați la Londra. Etă ce comunică „Kabelkorrespondenz“ cu data de 26 Noembrie din Durbau:

„Generalul Buller a sosit în Pietermaritzburg și acum putem vorbi despre o acțiune mai energică. Tot ce s'a comunicat până acum despre retragerea lui Joubert și a Burilor, mai departe despre uniirea trupelor lui Hildyard și ale lui Barton, nu este decât sportul de senzație al diarelor de aici, carl n'au nici o basă. Miercuri trecut generalul Hildyard a încercat, pe un vifer uriaș, ca cu cei 6000 de ömeni ai săi să erumpă și să împiedece împresurarea Estcourtului, atacând în faptul nopții pe inamic. Așa se vede însă, că Burii aveau serviciu excelent de informațiune, deoarece de cu bună vreme ei au deșertat tabăra, au ușurat realizarea planului generalului engles, pentru că apoi să-l atace de-odată din trei părți. Englesii nu-și postaseră încă nici tunurile, când au trebuit s'o ia la fugă mâncând pământul și să se refugieze în Estcourt, fără de-a da față cu inamicul. Astăzi ömenii lui Barton închiși la riul Mooi au reparat firele telegrafice stricate“.

Despre o altă luptă a lordului Methuen se telegrafiază din Londra următoarele: Generalul Buller a trimis öficiului de război o telegramă cu data de 28 Noembrie, în care se spune, că lord Methuen a avut cu Burii o luptă la Modder River, unde Burii se săntuiseră tare. Lupta s'a început la 5 öre și 35 minute dimineața deschisă fiind de artileria, cavaleria și infanteria. Burii erau vre-o 8000. Lupta a fost foarte vehementă, a durat 10 öre întregi și s'a sfârșit prin respingerea Burilor.

Balfour, primul lord al tesaurului, a ținut un discurs la adunarea Reuniunii conservative, în care și-a exprimat speranța, că rezolvarea dramei, ce se petrece în colonia Cap și în Natal, se va întâmpla în astfel de state, carl acum nu sunt supuse corönei britice. Balfour desaproabă critica, ce foile străine o fac asupra purtării războiului și negă că Anglia ar fi condusă de interese materiale. El negă de asemenea, că războiul a fost provocat de bărbați de stat englesi.

Continuând Balfour dăce, că după a lui părere declararea de război a celor două republice nu este o luptă desperată pentru libertate, ci o tendință cutezătoare după domnia. Se sciea, că războiul pretinde o neasömenată expedițiune și că inamicul se află în pozițiune strategică avantajösa. Burii contau la intervenția europeană în interesul lor și afară de aceea se încredeau în raporturile de partide englese, der nu-și gândeau, că prin o singură voință partidele se vor uni în primejdiă fiind interesele imperiului. Nu este încă timpul — dăce Balfour — a profeti viitorul, s'e a vorbi despre mäsuri, carl pot să urmeză după sfirșitul norocos al războiului; nici-odată însă nu vom permite, ca în imperiul nostru să se desölte o republică creată de noi, care să useze de libertatea, ce i-am dat-o, schimbând țera într'o tabără înarmată contra noastră. Nu pot să sciu cât va dura cërta acesta și care-i va fi capatul. Dacă însă va trebui să decidem, ce fel de politică trebuie să urmeză învingătorul, eu sper, că nu vom uita de maximă, ce ni-se cuvine ca învingători. Vom griji însă de altă parte, ca evenimentele lunilor din urmă să nu se mai repeteze.

În fine Balfour lăudă pe soldații, carl luptă în colonii și-și exprimă speranța, că încurënd va fi pace.

*

Se asigură din isvr autorizat, că dela începutul campaniei, generalul Joubert a încercat formal vëndarea și distribuirea de orț-ce fel de spirtoase soldaților burii.

Aceeași mäsură fusese luată de lordul Kitchener în timpul campaniei din Sudan și ea a fost menținută până la luarea Omdurmanului, cu töte murmurele de nemulțumire, ce se semnalau printre trupe.

Töte diarele englese aduc omagii purtării Burilor față de räniți și prizonieri.

Revistă externă.

Despre cälătorie împöratului Wilhelm în Anglia una din foile londoneze dăce între altele: „Impöratul german a fost primit de astă-dată cu deosebită căldură și prietenia, căci e lucru notoriu, că prin acesta el și-a pus în joc popularitatea în țera proprie... De astă-dată întröga națiune germană s'a întors în contra împöratului. Prețul, pe care l'a plătit, ca să-și împlinescă promisiunea, a fost apreciat la Windsor după deplina lui valöre. Regina e mändră de ougetarea independentă a nepotului său. De aceea e și firesc, că de astă-dată a fost întâmpinat cu mai multă iubire și banăvoiență“.

Föiei englese îi răspunde autorizata „Hamburger Nachrichten“, declarând, că trebuie să respingă vätämarea, ce i-se aduce împöratului. Este o vätämare a-se susținé despre împöratul german, că făcünd cälătorie în Anglia, a ținut mai mult sémă de bunica-sa, decât de poporul său. Oficioasa germană dăce, că la Windsor nu s'a tratat numai asupra Chinei, ci și asupra altor cestiuni. În deosebi însă a fost vorba despre conflictul dintre Anglita și Transvaal, împöratul insistând pentru o pace, care să satisfacä ambele părți beligerante. Cu töte acestea „H. N.“ declară, că Germania n'are nici cea mai mică cauză de a-se amesteca în războiul din Africa sudică, er și mai puțin are cauză de a interveni în favörea Angliei.

Notificarea războiului. Anglia a notificat pe cale diplomatică tuturor puterilor, că dela 11 Octomvre se află în stare de război cu republicele din Africa sudică. Acesta a făcut-o și față cu Rusia prin agentul său din Petersburg. Diarul rusesc „Svet“ observă, că prin acesta notificare Anglia și-a retras declarația sa de mai înainte dăcënd, că nu pörta războiul, ci „disciplinază pe rebeli“. — „Novoje Vremja“ dă o mare importanță notificării și e de părere, că acum puterile nu-și vor trimite la Burii numai secțiunile Crucii-Röși, ci și reprezentanți militari. Puterile mai sunt îndreptățite a alege momentul potrivit, în care să intervina între Anglia și Transvaal. Acesta cu atât mai vërtes, deoarece Afri-

candarii se alătură în număr tot mai însemnat la Buri, așa, că situația generalismului Buller devine foarte penibilă, er Anglia va fi silită să inițieze tratări de pace, nebună fiind a mai jertfi și de aici înainte bani și sänge de giaba. Firesce, independenta Burilor va fi scutită.

Diarele din Bucuresci publică următoarele:

Esc. Sa d-l Kennedy, trimis estra-ordinar și ministru plenipotentiar al Majestății Sale Britanice, a comunicat guvernului român, în numele guvernului său, că în urma declarării de război făcută contra Majestății Sale Britanice de către Republica Sud-Africană și Statul liber Oranje și în urma invasiunei lor în coloniile Cap și Natal, există stare de război dela 11 Octomvre stil nou, între Majestatea Sa Regina și sus numitele republici.

SCRIRILE ÖILEI.

— 19 Noembrie v.

Școalele medii în Ungaria. În anul școlar 1897—98 au existat pe teritoriul statului ungar 194 de școale medii, și anume: 162 gimnasii și 22 reale. Dintre gimnasii sunt complete, adică cu câte 8 clase 134, er dintre reale 25. Se vine tot cam pentru 78,108 locuri câte o școală medie. Limba de propunere apröpe în töte școalele medii este ungerescă. Anume: dintre 194 școale medii, în 175 limba de propunere e cea ungerescă. Mai sunt 6 școale medii cu limba de propunere română (gimnasiile din Brașov, Blăși, Năsăd, Beiuș și Brad și școala reală și comercială din Brașov.) 7 germane, 4 germano-maghiare, 1 sërbo-maghiară, 1 italiană.

O brevă papală. Papa Leo XIII a adresat contelui Ferdinand Zichy, conducătorul partidei populare, o brevă, prin care-l felicită din incidentul aniversării de 70 de ani a öilei născerei sale. În această brevă Papa dăce între altele: „Ceea-ce tu ai făcut în decursul vieții pentru patriă și pentru biserică, cu dreptul merită, ca toți, căți pörta în inimă binele bisericii și al patriei să-și poftescă încă viață cât de lungă“. Organul partidei populare a catolicilor maghiari găsesc în acest act al Papei o estra-ordinară distincțiune pentru catolicii maghiari.

Noul angajament al d-șörei Bärseșcu. Direcțiunea generală a teatrelor a iscalit contractul prin care d-ra Agatha Bärseșcu este angajată pentru trei luni din stagiunea viitoare a Teatrului Național. D-ra Bärseșcu, spune „Const.“, primesc 5000 lei lunar.

Esportul cärnii. Cu privire la esportul cärnei, cestiune vitală pentru România, „Drapelul“ semnală următoarele: E vorba de o reducere simpțöre a tarifului de transport Iași-Berlin. Până acum un vagon de carne pörspetă dela Iași la Berlin, transportat cu mare viteză, costa 2820 lei. După insistențele direcțiunii generale a cäilor române ferate, s'a întocmit tarif comun cu direcția cäilor ferate germane, astfel că s'a făcut o reducere de 1000 lei de fă-care vagon. Decî în loc de 2820 lei, vagonul nu va costa decât 1820 lei, transportat cu mare viteză.

Mușcați de căne turbat. În Brașovul-vechiu au fost mușcați eri mai mulți ömeni de un căne turbat. Din cauza acesta s'au luat mäsurile necesari de precauțiune, precum se pôte ve'te din avisul polițienesc, pe care-l publicăm pe pagina a patra și asupra cärnia atragem atențiunea cetitorilor.

Atentat cu dinamită. Într'una din stradele cele mai frecuentate ale Oradiei-mari s'a întâmplat alășeri un atentat cu dinamită. În pivnița inginerului David Busch cine va a pus o petardă, care a explozat cu mare sgomot. Puterea esplosiunei a făcut să se spargä ferestrele casei. Casul a produs mare senzație în oraș. Se crede, că atentatul este opera rësbunării.

Conferență pentru ciumă. Ministrul italian de esterne Visconti-Venosta a trimis

taturor guvernelor invitarea la o nouă conferență pentru ciumă, care se va ține erăși în Veneția.

„Anuar politic și economic.“ În Budapesta a apărut un: „Anuar politic și economic pe an. 1900“, redactat de Székely Samuel. Este o lucrare foarte voluminösă și ar pôte fi și de valöre, decât șovinismul ungeresc nu și-ar arăta colții și aci. În „anuar“ se află adică câteva pagini, în care se vorbeșce și despre starea și mișcarea din sinul naționalităților maghiare. Pentru-a se înțelegem „obiectivitatea“, cu care se scrie despre naționalitățile, ajunge să spunem, că autorul capitulilor privitori la cestiunea naționalităților este famousul aneo Benedek.

Concert. Duminecă în 3 Decemvre n. se va da în sala dela otel „Europa“ al IV-lea concert cu abonament. Programul cuprinde între altele „Concertul suedic“ pentru flaut de Popp și marea Fantasiă la opera „Cavalleria rusticana“ de Mascagni.

2 Pentru öräșeni, funcționari, etc. carl u ocupațiunii sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se pôte căpăta öilnic prin poște de către farmacistul A. Moll liferantului cutii din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provinciă să se cëră preparatul lui Moll provöcut cu marcă și ssubscriere.

Pentru masa studenților dela școalele medii și superioare din Brașov va intrat următoarele contribuiri:

a) Pe lista nr. 127 (colectant d-l avocat I. M. Roșiu din Biserica altă) cu totul 70 fl., și anume: I. M. Roșiu adv. 20 fl., Dr. Aurel Novac 20 fl., D. Bălănescu 10 fl., A. Boborony 10 fl., Ignățiu Popovici 5 fl., Const. Paleu (?) 5 fl. D-l colectant I. M. Roșiu cere să i-se trimită și în anul viitor o listă de colectă pentru masa studenților.

b) Pe lista nr. 49 (colectant Prea onor. d-n Sergiu Medean, protopresb. gr. or. Sas-Sebeș) cu totul 10 fl., și anume: S. Medean protop. 5 fl., N. N. 1 fl., I. Henteș pretor 1 fl., Vas. Aldea senator 1 fl., Petru Androne econ. 50 cr., P. Opincaru econom 1 fl., G. Gavriliă cismar 50 cr.

c) Pe lista nr. 51 (colectant Prea onor. D-n I. Păpui, protopresb. gr. or., Sibiu) cu totul 12 fl., și anume: I. Păpui protop. 5 fl., I. Druhora preot 1 fl., I. Petrișor paroch 1 fl., Nic. Opris capelan 1 fl., I. Popovici (Sadu) 1 fl., Emilian Cioran (Rășinari) 1 fl., I. Vințelaru 1 fl., Isăia Henteș 1 florin.

d) Pe lista nr. 50 (colectant M. On. D-n P. Iuga, administr. protop. al Seliștei, în Tilisca) cu totul fl. 31.67, și anume:

a) cotisațiunii anuale: Biserica gr. or. Tilisca 5 fl., Petru Iuga administr. protop. 2 fl., I. Iosof par. (Tilisca) 1 fl., P. Iuga capelan 1 fl., St. Milea not. pens. 1 fl., G. Pécurar inv. 1 fl., Terentiu Popovici invet. 1 fl.; b) odată pentru tot-déuna: Val. Milea notar 5 fl., I. Bratu invet. 1 fl., Comuna politică Tilisca 5 fl., Const. Trihenea 50 cr., D. Radu 50 cr., Sim. Rodeanu 1 fl., G. Bratu 1 fl., Vas. Iuga 1 fl., Avr. Florea 50 cr., dela mai mulți fl. 4.17. Toți contribuenții sunt din Tilisca.

Diracțiunea școalelor își exprimă cele mai vii mulțamite pentru aceste nobile daruri.

Adunarea generală

a „Reuniunii femeilor române“ din Brașov.

Brașov, Noembrie 1899.

Onorată Redacțiune! Permiteți-mi a Vă face un mic raport despre mersul adunării generale a Reuniunii femeilor române din loc, ținută în 7 (19) Noembrie a. c. în sala cea mare din edificiul școalelor.

După-ce adunarea generală în sensul statutelor a fost anunțată cu 15 zile înainte în preșutul D-Vöstré diar, și după-ce s'a publicat, că adunarea generală va avé să se ocupe și cu cestiunea modificării statutelor, dömnele membre au fost invitate și cu lista. Cu töte acestea dintre peste

100 membre ordinare ale Reuniunii s'au prezentat la nimita adunare generală, afară de Comitet, numai 4, și patru membre ale Reuniunii, un număr, care de sigur nu s'a mai pomenit dela înființarea Reuniunii, dela începutul anilor 50 și până astăzi. Deore-ce însă statutele Reuniunii nu prescriu nici un minim pentru ținerea adunărilor generale, domna președintă a Reuniunii a declarat la orele 3^{3/4} adunarea generală ordinară de deschisă.

Preste punctul prim din ordinea zilei, adică preste apelul nominal, actuarul a trecut foarte ușor, căci membrele prezente au fost foarte ușor de constatat. A urmat la ordinea zilei raportul general despre activitatea comitetului Reuniunii în decursul anului administrativ dela 7 (19) Noevmre 1898 până la 7 (19) Noevmre 1899. Din acest raport imi permit a vă comunica punctele mai esențiale.

Comitetul și-a estins în decursul anului espiat activitatea sa în trei direcțiuni principale:

a) A îngrijit de buna administrare a Internatului-Orfelinat, care astăzi constituie unicul scop al Reuniunii; b) Comitetul a îngrijit, ca averea Reuniunii să fie bine chivernisită și capitalul ei mărit, și c) S'a ocupat cu afacerea cea grea a modificării statutelor, fără însă de a-o putea duce până acuma la sfîrșitul dorit.

După acesta arată, prin o espunere cronologică a concluzelor aduse în decursul anului de comitet, cum s'a născut comitetul de a corăspunde însărcinărilor primite dela adunarea generală precedentă și impuse de statutele Reuniunii și de praxa usitată până acuma. În special în privința Internatului orfelinat comunică, că acest institut în anul espiat a fost frecventat de 34 eleve, și anume: 24 eleve cu plată, 4 bursiere și 6 orfeline. Față de anul 1897/8 s'a constatat deci un spor de 3 eleve. Mersul studiilor în internat a fost normal și starea sanitară a elevelor escellentă, dovadă de buna îngrijire, de care au beneficiat elevele din internat. Esamele teoretice și practice ținute la finea anului precedent, primul sub conducerea d-rei Maria Bogdan, al doilea sub conducerea directoarei internatului, a d-șorei Carolina Teolu, au fost deplin reușite. Anul școlastic present s'a deschis regulat la 1 Septemvire fiind până acum înscrise și prezente în internat 22 eleve cu plată, 5 bursiere și 6 orfeline.

Administrația Internatului-Orfelinat se conduce de aceleași persoane, ca și în anul trecut; instrucțiunea se predă tot de d-ra Maria Bogdan, religia de d-l Dr. Vasile Saftu, și instrucțiunea în cântări de d-l Nicolae Stoicovici.

Comitetul a dispus și în anul trecut, ca și în alți ani, ca să se colecteze parole dela publicul nostru generos pentru îmbrăcarea fetițelor sărace dela școlile noastre. Această colectă a produs un rezultat de 293 fl. și 10 cr., din care sumă s'au procurat haine și încălțăminte pentru 35 de fetițe sărace; la 5 persoane scăpătate și la 2 școlari săraci li-s'au dat ajutoare.

Mai departe se comunică în raport, că în decursul anului trecut au încurs ajutoare pentru Internatul-Orfelinat: dela institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu 200 fl., dela d-l Teodor Nica din incidentul morții sorei d-sale, a d-nei Maria Săcăreanu, 100 fl., și din incidentul morții nepoței d-sale, a d-șorei Săcăreanu 25 fl.; dela d-l Constantin Iohanid din incidentul morții fratelui d-sale Dr. Stefan Iohanid 100 fl. Acestea ajutoare s'au administrat toate la casa Internatului-Orfelinat și societăților și persoanelor donatoare li-s'a espiat mulțăminta cuvenită.

Mai departe se vede din raportul comitetului, că comitetul a luat în cercul ocupațiilor sale și chestiunea „mesei studenților” și ce a făcut în afacerea aceasta se va vedea mai târziu, când vă voi raporta despre budgetul Reuniunii.

Cu ocaziunea venirii la Brașov a Preasfințitului nostru Archiepiscop și Metropolitan Ioan Mețianu, comitetul s'a constituit în deputațiune și i-a făcut o vizită de bineventare. Cu ocaziunea intrării con-

voului în Brașov, și fetițele din Internatul-Orfelinat au fost aședate în spalier în strada Vămei dimpreună cu tinerimea dela celelalte școlii române gr. or. din loc.

Localitățile Internatului cu schimbarea anului școlastic s'au curățit și zugrăvit de nou, obiectele de lipsă s'au procurat, așa s'au procurat în Septemvire 2 paturi și o mașină bună de cusut; s'au făcut proviziile de lipsă pentru cele trebuincioase pe timpul iernei, în scort Internatul-Orfelinat s'a pus în stare de a corăspunde tuturor necesităților.

(Va urma.)

Sciri din România. M. S. Regele și principele Ferdinand, cari veniseră în capitală cu ocaziunea deschiderii sesiunii parlamentului, s'au întors Marți dimineața în Sinaia.

— La ministerul afacerilor străine s'a început esamenul pentru gradul de atașat de legăție și de secretari de legăție clasa III. Comisia se compune din d-nii: Al. G. Florescu, secretarul ministerului afacerilor străine, N. Mișu, agent diplomatic la Sofia, Gr. Olănescu, senator și Petre Th. Missir, profesor universitar.

— În ziua de 26 Noevmre v. se va da o serbare la Ateneu, al cărui profit se va adăuga la fondul pentru ridicarea statuei regretatului Alexandru Lahovari. La această serbare d-l C. Dissescu, ministrul justiției, va ține o conferință al cărui titlu este: „Cum vorbea Alexandru Lahovari”.

— Inaugurarea conferințelor la Ateneul Român din București se va face la 28 Noevmre, ora 8^{1/2} s-era. D-l Urechia va face o succintă dare de seamă asupra mersului acestei instituțiuni, și d-l N. Xenopol va vorbi despre *Idoli moderni*.

— Cu ocazia serbarei zilei de 28 Noevmre, aniversarea luării Plevnei, se vor face mai multe grațieri și reduceri de pedepse militare.

— S'au exportat până acum în Rusia 7000 vite cornute mari, 2000 vite cornute mici și 2000 rimători din toate județele României.

— Serviciul statistic al ministerului instrucțiunii publice a pus sub presă statistica învățământului primar urban și rural.

— La fabrica de petrol din București se fac experimente pentru punerea în mișcare a mașinelor de vapore cu reziduură de petrol, în loc de cărbuni. Se experimentează cu aparatele Wolff și Koerting.

Ateneul Român.

Estragem din raportul biroului Ateneului Român pe 1898—99 următoarele părți relative la scopul Ateneului, Conferențe, Ateneu filiale, Musica, Organele culturale Constantin Esarcu etc. pentru a se vedea activitatea, ce se desfășură în această folositoare instituția culturală națională română:

„Nu e nimeni dintre D-Vostre, — dice raportul după câte-va cuvinte introductive referitoare la restaurarea edificiului Ateneului — care să nu cunoască scopul urmărit de fundatorii Ateneului. Încă de când cu regretatul nostru coleg Constantin Esarcu, am inaugurat primele conferențe în vechiul local dela Cișmeșii. Statutele noastre au fixat în mod neîndoios acel scop: răspândirea culturii, vulgarizarea științei, inițierea de curente salutare, literare și sociale și incurajarea frumoșelor arte. La ocaziunea jubileului de 25 de ani de existență a Ateneului, regretatul Esarcu și noi am arătat în mod documentat, cum Ateneul a realizat programul său. Omenii cari nu privesc Ateneul Român cu ochi dușmănesci, cu bună seamă și în anii din urmă ei l'au văzut pășind cu isbândă pe calea ce și-a tras-o dela început.

Nu pentru a infrunta, nici pentru a convinge pe cei rău-voitori, ci din datoria noastră de birou, venim a pune în relief și tnatățiunea morală a Ateneului pe anul 1898—1899”.

Cu privire la activitatea Ateneului redăm următoarele pasaje:

„Conferențe au promis să facă în anul 1898—99 bărbați de valoare cunoscută și junii de viitor. Dintre numărösele persoane, la care ne-am adresat, cerându-le să facă conferențe, unii n'au răspuns de loc, alții au binevoit a ne răspunde în mod negativ... Dintre cei, cari au promis conferențe, unii nu s'au putut realiza promisiunea din împrejurări independente de voința D-lor Așa au fost d-nii Tache Ionescu, Barbu Delavrancea, N. Xenopol, D. Olănescu și

Disescu. Dér în definitiv, nu credem că am înălțurat dela tribuna Ateneului pe nici un bărbat cunoscut și n'am închis calea la ea nici unui tiner pregătit de a se presenta înaintea publicului ateneist. E locul să esprimăm iubirea și recunoștința noastră acestui public, care tot-deuna foarte numeros a asistat la conf rențele Ateneului și a aprobat străduințele noastre. Din respect pentru acest public, noi am căutat să înlocuim de pied levă pe unii din conferențiarți împiedecați la ultimul moment de a veni să-și facă datoria. Ast-fel, că Joile și Duminecele noastre ateneiste s'au succedat în mod neîntrerupt dela 29 Noevmre 1898 până la 28 Martie 1899.

Förte reușite au fost cele mai multe din conferențele anului 1898—99. D-l Dr. Babeș a deschis seria conferențelor cu o förte interesantă și științifică conferință asupra bucurăștenilor. D-nii Dr. Tomescu Gerota, Anghel Dumitrescu, Dr. Lucca, D. Florescu, G. D. Teodorescu, Erbeianu, N. Bălănescu, Șonțu, Dragu, Gr. Tocilescu, Caragiale, au fost förte aplaudați și în adevăr meritau să fie, căci au adus lucrări originale, de valoare, cari împing înainte cultura noastră națională în toate direcțiunile de evoluțiune a ei.

Sub influența rodnică a Ateneului nostru, s'au înființat *At-nee filiale*, ori au început activitatea lor asemenea Atenee, existând prin unele capitale de județe. Cu deosebire active au fost Ateneele din Botoșani, Dorohoi, Bârlad, T-Severin, Craiova. În anexe dăm titlurile conferențelor ținute la diverse Atenee filiale.

Din respectul patronărei mișcărei artelor frumoșe, Ateneul crede a-și fi făcut mai mult decât ori-când datoria. Număröse au fost esposițiunile artistice organizate în palatul Ateneului. Vom nota pe cele următoare: 1. Esposițiunea artiștilor Luchian și Vermont (pictură); 2. Esposițiunea d-lor Spete și A. Iliescu (sculptură); 3. Esposițiunea regretatului Jiquide. 4 Esposițiunea tabloului celebrului pictor Siemiradsky (cercul lui Neron); 5. Esposiția pictorilor francezi sub direcțiunea artistului Toudouze, și în cele din urmă zile: esposițiunea operelor artiștilor în viață, din cari se vor alege cele de trimis la esposițiunea universală din Paris.

Architectura a avut și ea serbările sale în Ateneu, unde s'au spus planurile pentru construcțiunea clubului militar și acele ale palatului societății funcționarilor publici.

Alte esposițiuni, cari arată cum instituțiunea Ateneului era o necesitate culturală de prima ordine, este aceea organizată sub patronajul M. S. Regina în fotosul policliniciei. Minunata mobilă, care e destinată bisericiei episcopale dela Curtea-Arges, ocupă și până astăzi loc de onore în sala museului nostru din castul de jos.

Esposițiunea de lucrări manuale ale femeilor române sub același patronajul al M. S. Reginei, cu scop de binefacere, a găsit și ea adăpost în palatul nostru.

Câți-va artiști s'au folosit de palatul nostru, care li-a dat ospitalitate, pentru ca în sălile lui să-și facă lucrările.

Galeria noastră de tablouri s'a îmbogățit cu un frumos dar din partea artistului francez Toudouze. Ea a fost orânduită și catalogată, ceea-ce nu puțin a contribuit la înmulțirea vizitelor cu plată a Ateneului.

În această galerie am aședat cu pietate suvenirile personale ale gloriosului nostru neuitat coleg, C. Esarcu. Bustul lui cel nou, dator d-ului abile a d-lui Hegel, a fost instalat la locul de onore hotărât, și vechiul bust de bronz a fost aședat la mormântul lui, care a fost inconjurat cu grilaj și împodobit cu plantațiuni. Un al 3-lea bust nu va întârzia să fie aședat în grădina Ateneului.

Palatul nostru a continuat a da adăpost la diverse societăți culturale sau la adunările lor generale.

O nouă societate a fost înființată în anul acesta la Ateneu, unde biroul i-a acordat sediul. Această societate poartă numele de „Societatea de Antropologie și Etnografie din București”. D-nii G. Diamandy, Dr. Obreja, prof. Onciul, au luat inițiativa fondării acestei societăți. Numărösele serbări școlare, adunare de fonduri pentru cantine, esamenele conservatorului în timp de 17 zile, distribuțiunii de premii la școlile secundare de totă categoria, serbare data de tinerimea universitară în onore a profesorului lor Tocilescu; serbările inaugurării bustului lui Enăchiță Văcărescu, toate acestea realizate în Ateneu ori sub petronajul lui, sunt un răspuns elocvent celor ce nu l'înbeso și o probă evidentă, că instituțiunea noastră ocupă un mare loc în evoluțiunea culturală.

Musica a continuat și densa a avé manifestări strălucite în palatul nostru. În

primul loc amintim succesele meritate ale concertelor simfonice atât de urmărite de publicul Capitalei. La unul din aceste concerte a luat parte mult talentatul tiner Enescu, care a condus însuși orchestra simfonică, esecutând minunata lui compozițiune: „Simfonia Românească”.

La fine raportul amintesc cu regret de morțea lui Stefan *Velescu*, care cu talent își făcea conferențele sale la Ateneu. În primul rând însă dice, că va rămâne scumpă memoria învățatului C. Esarcu doctor în medicină și licențiat în științele naturale dela facultatea din Paris, care a lăsat în urmă-i lucrări de valoare și cel mai mare templu cultural.

DIWIKAS.

Goethe în Filipine. Cultul lui Goethe nu-i particular popoarelor germanice; indigenii din insulele Filipine, negrii Tagali, sunt pătrunși de aceeași admirațiune. Un călător german, în trecere prin Manila, vădă cu uimire o reprezentațiune a lui Faust, dramă originală în limba tagală, în 4 acte, ce se da la teatrul din acel oraș. Limba tagală se compune din trei sunete: *angs, ungs, os*, scöse din fundul gătului. Actorii nu erau mai puțin plăcuți decât dialectul lor. Erau pudrați și văruți pentru a înfațișa Europeni. Aveau spadă la căpsă; unul, o sabie de cavaleria spaniolă; altul, un cuțit mare indigen, numit *colo*. Faust era de o viciozitate minunată și mimica prin care caută a seduce pe Margareta ar fi pus pe cöste pe un actor dela noi. Mefistofeles era förte bătrân, îmbrăcat în roșu, după tradițiune și cu toca clasică împodobită cu trei pene de cocoș. Valentin era o *metisă* tinăra și frumoșică, förte aprețiată de public. Lupta ei contra lui Mefistofeles fü un spectacol imposant. După ce se strimbară unul la altul timp de deșee minute în mod îngrozitor, strigând, injurând ea nisce maimuțe, ea simțindu-se obosită, se aședă liniștit în mijlocul scenei, se întinse și muri. Acest pasagiu provocă entuziasmul publicului. Margareta era și ea o *metisă*. Ea nu binevoise a-și măriși fața cu alb și era negră ca un cărbune stins. Avea de asemenea cunoscută de farmecul ei și juca cu cochetărie. Ea se învărti multă vreme prin prejurul casetei cu bijuterii, plină de spaimă. Când Faust o surprinse împodobită cu brățara și colanul, ea îi răspuns: „Tagnig, — sampolaching, bambam gong.” La această replică totă sala rise tare. Călătorul german se simți mândru de faima operelor germane.

Visitele suveranilor în secolele trecute. În timpurile străvechi domitorii făceau, ca și azi, vizite pe la curțile străine, dér primirea lor era împreunată cu a te formalități, nu ca în timpurilor noastre De pildă Sigismund, împăratul roman și rege al Ungariei, a făcut vizită la Windsor în 1415, dér când corabia sosise la țerm, prințul de Gloucester, unchiul regelui a pășit înaintea öspelui, cu sabia scösă din teca, și i-a pus următoarea întrebare: — „Îți arogă drepturile a petrece în țera noastră afară de cadrele legilor țerei?” Și numai după-ce împăratul-rege Sigismund a răspuns „nu”! i s'a dat permisiunea să debarce pe pământ engles. De alt-fel cronicarii spun, că Sigismund a fost förte satisfăcut de vizita sa în Anglia. Adese-ori densusi se esprima cătră notabili săi, după ce s'a reințors acasă, că Windsorul e cu adevărat un paradis, în care femeile sunt frumoșe, berea e tare și cavacii se pricep escellent la potcovirea calilor.

Literatură.

„**Résbotul pentru neatărnare**, poezit pe înțelesul tuturor de *George Coșbuc*”, este o carte nu numai cât se pöte de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dér tot-odată și cea mai efțină între cărțile românești, aparute până acum. Un esemplar în format mare 8° de 283 *pagine* costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândescă cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor”.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Novembre 1899.

Renta ung. de sur 4%	116.60
Renta de corone ung. 4%	95.25
Imp. câil. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.80
Imp. câil. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.50
Oblig. câil. fer. ung. de est. I. emis.	118.25
Bonuri rurale ungare 4%	94.20
Bonuri rurale croate-slavone	—
Imp. ung. cu premii	159.50
Cosuri pentru reg. Tisai și Seghedin	137.20
Renta de argint austr.	99.40
Renta de hârtie austr.	99.15
Renta de aur austr.	116.60
Cosuri din 1860.	136.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	907.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	377.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	377.—
Napoleonori	9.57 1/2
Mărci imperiale germane	59.05
London vista	120.72 1/2
Paris vista	47.80
Rente de corone austr. 4%	99.50
Note italiene	45.10

Nr. 6625—1899.

Publicațiune.

Mușcați fiind (in 30 Novembre a. c.) mai mulți indiviți de un câne turbat, se dispune în sensul § 68 al art. de lege VII. din 1888, începând cu ziua de astăzi, pe întregul teritoriu orășenesc o contumația de câni pentru 40 de zile; observându-se totdeodată, cumcă câinii provăduți în sensul § 6 al statutului de câni cu botniță, au de a fi conduși afară de acésta de fringhie, pe când câinii de curte sunt de a se ține legați.

Nerespectarea acestei publicațiuni se pedepsește conform §-lui 154 pct. i) al art. de lege VII. din 1888 cu o pedepsă până la 100 fl., pe când câinii, cari umblă liberi pe stradă, se vor ucide în sensul §-lui 188 al ordinațiunei ministeriale pentru executarea amintitei legi, de călăul orășenesc.

Brașov, in 1 Decembrie 1899.
761.1—3 **Căpitănatul orășenesc.**

Sz. 4983—1899.

Faeladási hirdetmény.

A hosszufalusi m. kir. járási erdőgondnokság kerületéhez tartozó Hosszufalu község folyó évi Decz-hó 23-án zárt írásbeli versenytár, gyalás utján eladja határában fekvő és az alábbi jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemterv szerint kihasználandó fahozamokat.

1) Az „A” üzemosztály II tag 63—76 osztogaiban (Alsó Mészárosok) összesen 31029 k. holdon levő 33984 m³ jegenye fenyő és 9876 m³ t k-

tevé bükk fahozamot. Becsérték ár a jegenye fenyőre m³-enként 80 kr. a bükkre á 40 kr.; továbbá a III. tag 93—96 osztogaiban (Szász János völgy) 4042 k holdon levő 1932 m³ t kitevő jegenye fenyő fahozamot á 50 kr. becsár mellett kihasználandó 1902 év végéig

2) A „B” üzemosztály 1-ső vágássorozat (Hideg-völgy) I tagjának 4—25 f. sz. osztogaiban 542 05 ker. holdon levő 46706 m³ t tevé jegenye-fenyő á 50 kr. m³-enként becsár mellett kihasználandó 1907 év végéig; továbbá a IV. tag (Tészla-völgy) 95—101 osztogaiban 41600 k. holdon levő 63,269 m³ bükköt á 15 kr. és 15925 m³ jegenye-fenyőt á 30 kr. becsár mellett kihasználandó 1902 év végéig, a 2-ik vágássorozat (Urlát) III. és IV. tag 35—41 osztogaiban 48823 ker. holdon levő 118,591 m³ bükköt á 25 kr. becsár mellett;

továbbá a 24—28, 29 a), 29 b), 30 és 32 osztogaiban (Vajda) levő 15 000 m³ jegenye-fenyőt á 30 kr. becsár mellett kihasználandó 1907 év végéig

3) A „D” üzemosztály 3—8 osztogaiban 24565 m³ bükk á 20 kr. becsár mellett, kihasználandó 1905 év végéig.

A 2 tétel alatti (Urlát) nevű erdőrészen levő bükkfatömegek a jövő évre kiépíteni tervezett usztató-csatorna mentén feküsznek és a község ezen megzerzett szállítási jognak a kihasználási időtartamra vévőre leendő átruházását kiállításba he yezi.

Az eladás alá kerülő területekhez részint törvényhatósági, részint jogkarran tartott erdei utak vezetnek.

A fenti fatömegekre külön és együtiesen is tehető ajánlat, a zárt írásbeli ajánlatok 10%, bánat pénzzel állatva a köbméterenként mega-

jánlatt összegnek szám és írásban kitüntetésével, valamint annak világos kijelentésével, hogy ajánlattevő a részletes kihasználási árverezési és szerződési feltételeket ismeri és hogy azoknak magát aláveti, az árverezés napjának délelőtt 11-óráig Lukács Károly községi jegyzőkezehez annyival bizonyosabban beadandok, mivel később érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Utőajánlatok nem fogadtnak el.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a községi előljárásnál és a hosszufalusi m. kir. járás erdőgondnokságnál, a hol az árverezési feltételek is betekintheők.

Hosszufalu-Brassó-megy 1899 Nov. 21.

a községi előljáráóság:

Islik András,
főbíró.

Lukács Károly,
jegyző.

Am onőrea a face cunoscut onor. public, că

am cumpărat Cafenéua

„Transilvania” (Erdély),

care din nou a fost ajustată cu tot confortul.

Ca plenipotent al meu am însărcinat pe Domnul

OTTMAR PFAUNDLER,

căruia sunt a se adresa dorințele séu reclamările ce s'ar ivi.

Rugându-mă de a întimpina acéstă a mea întreprindere cu confiență în măsură mai mare ca până acuma, pot asigura, că imi voi da tótă silința a corăspunde cerințelor onor. visitori.

Cu tótă stima

CARL NEUSTÄDTER,
fabricant de spirt și droșdii.

3 6,759

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Novembre 1899.

Banota rom. Cump.	9.20	Vënd.	9.24
Argint român. Cump.	9.10	Vënd.	9.12
Napoleonori. Cump.	9.57	Vënd.	9.57 1/2
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Cr. f. onc. Albina	101.—	Vënd.	5% 101.50

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provăduță cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pântec, în contra cărcelilor și acrolei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôte femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutiioriginale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sarea a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provăduță cu marea de scuire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de răcelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți 20 cr. Cinci bucăți 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provăduță cu marea de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anmuit preparatele provăduțe cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartler.

Nu mardale séu încălțăminte vechi.

Din cauza loçului mic și a reducerii depositului de ghetec recomandă

FRIEDRICH BAHMÜLLER

Deposit de încălțăminte

Brașov, Strada Porții nr. 15, la cisma mare

Marele asortiment de încălțăminte, pentru bărbați, dame și copii.

Fabricat propriu, lucru de mână calitate recunoscută de bună

cu prețuri de concurență de tot ieftine.

1 pár. ghetec pentru bărbați sadea dela fl.	3.20	cr. în sus
1 " " " cu besetz " "	3.80	" " "
1 " " " dame " "	3.50	" " "
1 " " " copii după mărime " "	1.20	" " "
Asortiment mare în ghetec de bal dela	1.20	" " "
Pantofi de casă bunți, călduroși cu talpă de păsłă de piele dela	—	.90 " " "

Recomand și galocci veritabili rusesci, aduși direct din Petersburg. Marcă recunoscută de cea mai bună. Cel mai bun mijloc contra trigului și umezelei, care le scot la vânzare de ađi incolo mai ieftin ca ori și ce concurență.

Vëndare numai cu bani gata.

Comande de ghetec, după măsură și dapă cele ma: moderne fasonc, se execută în atelierul meu prompt.

3 - 6.768.

Trainic, ieftin și bun.